

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

Обґрунтування управлінських рішень

(вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми

Менеджмент

(назва)

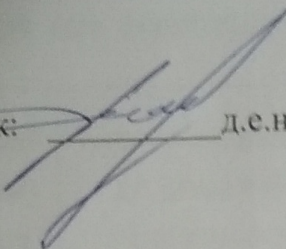
за спеціальністю

073 «Менеджмент»

(шифр, назва)

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

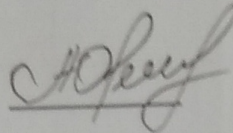
Суми – 2024

Розробник: д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової Наталія СТОЯНЕЦЬ,

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

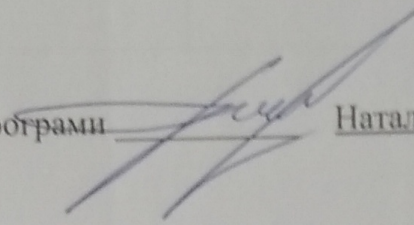
протокол від 18.06.2024 № 17

Завідувач кафедри

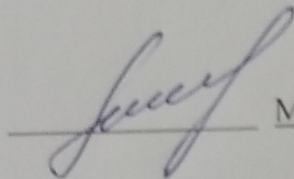

Альвіна ОРСХОВА

Погоджено:

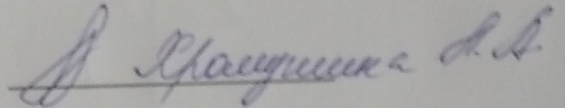
Гарант освітньої програми Наталія СТОЯНЕЦЬ

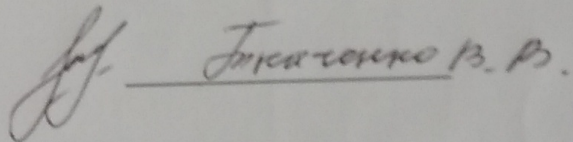
Декан факультету ЕіМ,
де реалізується освітня програма

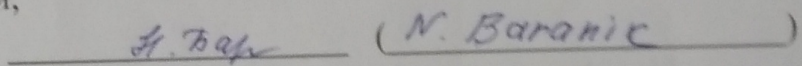
Маргарита ЛИШЕНКО

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

 Кравчишук С.С.

 Ткаченко В.В.

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

 Н. Бараніс

Зареєстровано в електронній базі: дата: 20.06 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Обґрунтування управлінських рішень							
2	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту/ кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової							
3	Статус ОК	Обов'язковий / <u>вибірковий</u>							
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Менеджмент» за спеціальністю 073 «Менеджмент»							
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)								
6	Рівень НРК	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень.							
7	Семестр та тривалість вивчення	Денна/Заочна 4 семестр, 15 тижнів/5 семестр, 18 тижнів							
8	Кількість кредитів ЄКТС	5							
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семинарські		Лабораторні			
		Денна 30	Заоч 14	Денна 30	Заоч. 14	Денна	Заоч.	Денна 90	Заоч. 122
10	Мова навчання	Державна (українська)							
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Стоянець Наталія Валеріївна, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 303 е							
11.1	Контактна інформація	050-929-33-57, Natalystoyanez@gmail.com							
12	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент «Обґрунтування управлінських рішень» сприяє отриманню майбутніми здобувачами вищої освіти формування фахових компетенцій щодо прийняття управлінських рішень, управління ризиками в умовах невизначеності, використання технології та критеріїв прийняття рішень, методичних основ підготовки та реалізації, їхнє прогнозування та аналізування. Значна увага приділяється прийняттю рішень в умовах конфлікту, фінансових та інвестиційних рішення за умов ризику, їхньому якісному і кількісному оцінюванню та напрямам і методам зниження ступеня ризику							
13	Мета освітнього компонента	формування у здобувачів відповідних дисциплінарних компетентностей, які в свою чергу впливають на формування професійних компетентностей щодо прийняття ефективних управлінських рішень в підприємницькій діяльності з застосуванням традиційних та інноваційних методів обґрунтування, розробки, реалізації та оцінки таких дій.							

14	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Здобувач повинен бути обізнаним з умовами прийняття управлінських рішень; формулювати методи прийняття управлінських рішень; встановлювати необхідні методи та використовувати на практиці методи прийняття управлінських рішень
15	Політика академічної доброчесності	<p>Відповідно до Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, академічна доброчесність – це сукупність принципів, правил поведінки учасників освітнього процесу, спрямованих на формування самостійної і відповідальної особистості, спроможної вирішувати завдання відповідно до освітнього рівня з дотриманням норм права та суспільної моралі.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> – академічне шахрайство (користування телефоном при написанні письмових робіт) призведе до повторної здачі роботи; – списування - від першого попередження до анулювання роботи; – плагіат призведе до анулювання роботи
16	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id= 5489

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента здобувач очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД
ДРН1: знати поняття, зміст, призначення, класифікацію та функції прийняття управлінського рішення.	Тести множинного вибору
ДРН2: Використовувати основні експертні методи при прийнятті управлінських рішень, їх організацію та ефективність використання.	Підготовка презентації
ДРН3: Використовувати методи прийняття стратегічних управлінських рішень при оцінці зовнішнього та внутрішнього середовища діяльності бізнес-організацій	Тести множинного вибору; ситуаційне завдання
ДРН4: Знати процедуру організації, контролю та реалізації управлінських рішень та нести за них відповідальність	Індивідуальне письмове завдання

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Розподіл в межах загального бюджету часу, заочна		Самостійна робота	Рекомендована література О – основна, Д - додаткова
	Аудиторна робота			
	Лк	П.з		
Тема 1. Ухвалення рішень в системі менеджменту. Поняття і природа управлінського рішення. Етапи управління. Процес управління і формування рішення. Аспекти прийняття управлінського рішення. Класифікація рішень. Вимоги до якості управлінських рішень. Система характеристик якості прийнятих управлінських рішень	6/2	6/2	15/20	О (1-4) Д (1-6)
Тема 2. Вибір управлінських рішень у різних умовах середовища та ризику. Вплив середовища на прийняття управлінських рішень. Методи аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища. Прийняття управлінського рішення в умовах визначеності.	4/2	4/2	15/20	О (1-4) Д (2-6)
Тема 3. Аналітичні методи прийняття управлінських рішень. Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень. Різновиди технологій прийняття рішень. Якість управлінських рішень. Підходи до прийняття рішень. Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень. Підходи до прийняття рішень. Різновиди технологій прийняття рішень. Якість управлінських рішень.	4/2	4/2	15/20	О (1-4) Д (1-6)
Тема 4. Евристичні та експертні методи прийняття управлінського рішення. Структурованість управлінських рішень Евристичні методи обґрунтування й прийняття	6/2	6/2	15/20	О (1-4) Д (3-6)

рішень (метод «мозкової атаки», метод особистої аналогії, метод номінальної групи, метод «635»). Експертні методи прийняття управлінських рішень. Організація та ефективність використання експертних оцінок. Метод сценаріїв та дерева рішень. Ділові ігри як метод обґрунтування рішень: принципи побудови та проведення				
Тема 5. Методи прийняття стратегічних управлінських рішень Сутність і особливості стратегічних управлінських рішень, області їх прийняття. Рівні прийняття стратегічних рішень. Прикладні методи та прийоми прийняття стратегічних рішень	6/4	6/4	15/20	О (1-4) Д (2-6)
Тема 6. Процедура реалізації рішень. Організація і контроль виконання рішень. Процедури стадії реалізації управлінського рішення. Задачі організаційного механізму реалізації управлінських рішень. Управлінські рішення і відповідальність.	4/2	4/2	15/22	О (1-4) Д (1-2)
ВСЬОГО	30/14	30/14	90/122	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>здобувач самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН1: знати поняття, зміст, призначення, класифікацію та функції прийняття управлінського рішення.	Проблемна лекція, тематична дискусія, «круглий стіл», «мозгова атака»	15/7	Самостійна робота з підручником, виконання Індивідуальних завдань	20/30
ДРН2: Використовувати основні експертні методи при прийнятті управлінських рішень, їх організацію та ефективність використання.	Проблемна лекція, тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	15/7	Опрацювання теоретичного матеріалу	20/30
ДРН3: Використовувати методи прийняття стратегічних управлінських рішень при оцінці зовнішнього та внутрішнього середовища діяльності бізнес-організацій	Лекція, практичне заняття, дискусія, презентація	15/7	Самостійна робота з підручником, виконання індивідуальних завдань	20/30
ДРН4: Знати процедуру організації, контролю та реалізації управлінських рішень Управлінські рішення і відповідальність	Лекція, практичне заняття, дискусія, аналіз конкретних ситуацій	15/7	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання індивідуальних завдань	10/32

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Тест множинного вибору (за темами)	40 балів / 40%	До кінця 8 тижня
2	Підготовка презентації дослідження за обраною темою	10 балів / 10%	До кінця 9 тижня
3	Тест множинного вибору (за темами)	40 балів / 40%	До кінця 14 тижня
4	Індивідуальне письмове завдання (вибір методу прийняття рішень)	10 балів / 10%	До кінця 10 тижня

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Тест множинного вибору (за темами)	<24 балів	25-29 балів	30-34 балів	35-40 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Індивідуальне письмове завдання (вибір методу прийняття рішень)	<5 балів	5-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
	Незначна обізнаність щодо проблеми, наведено короткий опис. Не демонструє самостійного мислення щодо обраної теми.	Наведено більшою мірою опис проблеми (без аналізу), недостатнє обґрунтування основних моментів, не достатньо послідовна аргументація, презентація відсутня або подана поверхнево. Опрацьована лише література, що рекомендована викладачем.	Продемонстровано розуміння, глибину та / або деталізацію проблеми; основні проблемні аспекти обґрунтовані, аргументи є послідовними; вивчаються різні точки зору, презентація є змістовною, послідовною. Опрацьована література лише рекомендована викладачем.	Досить глибоко та / або детально розкрита проблема, проаналізовані різні погляди на проблему; всі основні моменти викладені, аргументи послідовні та вагомі; аналізуються різні точки зору, наводяться власні пропозиції.
Підготовка презентації дослідження за обраною темою	<5 балів	5-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми

Тест множинного вибору (за темами)	<24 балів	25-29 балів	30-34 балів	35-40 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75 % - 89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей

5. 2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотний зв'язок від викладача щодо роз'яснення конкретних ситуацій під час аудиторної роботи	постійно
2	Усне опитування під час занять та зворотний зв'язок від викладача під час аудиторної роботи та виконання практичних завдань	постійно
3	Усний зворотний зв'язок від викладача щодо виконання індивідуальних завдань на практичних заняттях	відповідно до розкладу практичних занять
6	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів за результатами виконання індивідуальних завдань для самостійного виконання	15 тиждень

5.3. Шкала оцінювання, що діє в Університеті:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74		
60-68	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники/посібники

1. Негрей М.В., Тужик К.Л. Теорія прийняття рішень: навч. посіб. 2018. 272 с
2. Петруня Ю.Є. Прийняття управлінських рішень: навчальний посібник. 2022. Центр учбової літератури. 226 с.
3. Сметанко О.В. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті: навчальний посібник. 2022. К.:Центр учбової літератури. 226 с.
4. Покотилова В.І., Фомішина В.М., Лугінін О.Є. Використання інформаційних технологій в теорії прийняття рішень: навчальний посібник. К: Гельветика. 2019. 240с.

Методичне забезпечення

1. Стоянець Н.В. Обґрунтування управлінських рішень. Конспект лекцій для здобувачів першого (освітньо-науковий) рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання ОС «Бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» Суми, 2024. 86 стор. (*Протокол 8 від 21. 03. 2024 року*)
2. Стоянець Н.В. Обґрунтування управлінських рішень. Методичні рекомендації для практичних занять для здобувачів першого (освітньо-науковий) рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання ОС «Бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» Суми, 2024. 52 стор., (*Протокол 8 від 21. 03. 2024 року*)
3. Стоянець Н.В. Обґрунтування управлінських рішень. Методичні вказівки до самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань для здобувачів першого бакалаврського рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання за спеціальністю 073 «Менеджмент» Суми, 2024. 36 с. (*Протокол 8 від 21. 03. 2024 року*)

6.2. Додаткові джерела

1. І. Бутко, В. Машенко, М. Мурашко Теорія прийняття рішень: навчальний посібник. К.:Центр учбової літератури. 2018. 346 с.
2. Полінкевич О.М., Волинець І.Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк. 2018. 336 с.
3. Теорія, методологія і практика господарсько-фінансової діяльності підприємств: монографія. Сатир Л. М., Задорожна Р. П., Шевченко А. О. та ін. Полтава: ПП «Астрая». Полтава: Асрая, 2019. 254 с.
4. Шуст О.А., Варченко О.М., Свиноус І.М., Паска І.М., Стариченко Є.М., Грищенко О.Ю. Економіко-статистичні методи наукових досліджень в економіці: навч. посібник. Біла Церква, 2021. 227 с.
5. Sharfuddin Ahmed Khan. Multi-Criteria Decision-Making Methods Application in Supply Chain Management: A Systematic Literature Review. IntechOpen. 2018. 250p.
6. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах: методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець;редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М.

6.3 Програмне забезпечення

1. Програмне забезпечення типу Web 2.0: Google Cloud & Docs – для надання методичних матеріалів, комунікації зі студентами, виконання індивідуального завдання та розміщення завдань.

2. Програмне забезпечення системи дистанційного навчання Moodle 3.11 – для організації дистанційного навчання студентів (доступ до навчально-методичних матеріалів, комунікації з викладачем, здійснення різних видів оцінювання).

3. Програмне забезпечення Zoom Video Communications, Inc. v. 5.6.1 – для організації навчання через відео-зв'язок (за необхідності).

4. Програмне забезпечення Microsoft Office Excel – для створення навчальних матеріалів.

Законодавча база

1. Закон України «Про освіту». - Електронний ресурс. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>

2. Закон України «Про вищу освіту» - Електронний ресурс. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

3. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Режим доступу:<https://naqa.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/07/Кодексакадемічноїдоброчесності.pdf>

4. Декларація про дотримання академічної доброчесності учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти. Режим доступу:https://naqa.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/05/Deklar_pro_dobr.pdf.

Інформаційні ресурси

1. Elsevier [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.elsevier.com>.

2. Science Direct [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://www.sciencedirect.com/>.

3. ORCID [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.orcid.org>.

4. Scopus for authors [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://www.scopus.com/home.uri?zone=header&origin=>.

5. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://rada.gov.ua/>.

6. Фінансування наукових досліджень в Україні та світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analytika/finansuvannya-naukovyhdoslidzhenv-ukrayini-ta-sviti>.

6. Наука в університетах [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/nauka-v-universitetah>.

7. Академічна мобільність [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvita-zakordonom/akademichnamobilnist>

8. Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність".<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

Міжнародні спеціалізовані пошукові системи

<http://info.studyweb.com> – спеціалізована система пошуку ресурсів з питань освіти <http://infomine.ucr.edu> – віртуальна бібліотека електронних видань http://searchenginewatch.com/links/Specialty_Search_Engines – каталог спеціалізованих пошукових машин

<http://www.sciseek.com> – пошук наукової інформації Українські спеціалізовані пошукові системи

<http://meta-ukraine.com/> Мета – це українська пошукова система з широкою системою пошуку різноманітних тем, в тому числі є підбірка електронних словників.

Англомовні пошукові системи

<http://www.yahoo.com/> – англомовна пошукова система має найбільш розвинену структуру каталогів і різних сервісів. Сотні тисяч різних Internet-ресурсів впорядковуються вручну за 14 основними рубриками, кожна з яких має кілька підрубрик з більш вузькою тематикою.

<http://www.lycos.com/> – до складу Lycos входять величезна база даних з числом URL вище за 66 млн. Ця пошукова система (англомовна) містить різноманітну цікаву інформацію, у тому числі новини, огляди вузлів, посилання на популярні вузли, карти міст, а також засоби для пошуку адрес різних осіб і пошуку веб-зображень і звукових кліпів.